

7

Jesus og mennesker i nød

Ugens vers

"Herrens ånd er over mig, fordi han har salvet mig. Han har sendt mig for at bringe godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde, for at sætte undertrykte i frihed, for at udråbe et nådeår fra Herren" (Luk 4,18-19).

Introduktion

En af grundene til, at Jesus blev menneske, var at vise os, hvordan Gud er. Det gjorde han ved sin undervisning, sit offer og sit liv. Dette indbefatter den måde, hvorpå han havde kontakt med almindelige mennesker. Mange af hans handlinger resulterede i en øjeblikkelig og virkelig forandring i andre menneskers liv.

Indholdet af Messias' tjeneste var blevet forudsagt af de gammeltestamentlige profeter, af Jesu mor Maria og af Jesus selv, da han definerede sin opgave i sin første gengivne prædiken (Luk 4). Når evangelieforfatterne fortalte historien om Jesus, benyttede de også ofte de gammeltestamentlige profeters sprogbrug til at forklare, hvad Jesus gjorde. Derved gjorde de klart, at Jesu liv og tjeneste stod i disse profeters tradition og altså indbefattede medfølelse for de fattige og undertrykte.

Men de religiøse ledere opfattede Jesus som en trussel. I et frygteligt eksempel på uretfærdighed og ondskab fik de Jesus arresteret, uretfærdigt bragt for retten og korsfæstet. Gud ved i Jesus, hvad det vil sige at blive uretfærdigt behandlet, og ved sin død afslørede han ondskabens grusomhed. Men ved sin opstandelse vandt han sejr til liv, godhed og frelse.

Ugens tekster

- Luk 1,46-55; 4,16-21; 7,18-23
- Matt 12,15-21
- Matt 21,12-16
- Mark 11,15-19
- Es 53,3-6

Marias sang

Forestil dig scenen: Maria havde nogle få dage tidligere fået et budskab fra englen Gabriel. Han havde fortalt hende, at hun skulle blive mor til Jesus, den Højestes søn. Hun har endnu ikke fortalt det til nogen, men tager af sted for at besøge Elisabeth, sin ældre slægtning, som også ventede et mirakelbarn. Med åndelig forståelse kender Elisabeth Marias nyhed, inden Maria har haft mulighed for at sige noget, og sammen fejrer de Guds løfter og godhed.

Luk 1,46-55

Læg mærke til blandingen af lovprisning for det mere generelle og det, der kun gjaldt hende selv: "Thi den Mægtige har gjort store ting mod mig" (Luk 1,49). Hvorfor bør vores lovprisning og tilbedelse af Gud indeholde både et personligt og et generelt eftertryk?

Marias sang er en bemærkelsesværdig sang, som ville passe godt blandt Salmerne eller de jødiske profeters skrifter. Maria overvældes af forundring og tak til Gud. Hun har tydeligvis set Guds gerning i sit eget liv, men hun er også meget opmærksom på betydningen af Guds plan for sit folk og for hele menneskeheden.

I Marias opfattelse er Gud ikke alene mægtig og værdig til at lovprises, han er også barmhjertig og lader til at have en særlig omsorg for de ydmyge, de nedtrykte og de fattige. Englen havde knap nok forladt hende efter at have overbragt "de gode nyheder" om den kommende fødsel til Maria, før hun sang følgende: "Han har styrtet de mægtige fra tronen, og han har ophøjet de ringe; sultende har han mættet med gode gaver, og rige har han sendt tomhændet bort" (Luk 1,52-53).

Helt fra begyndelsen af beretningen om Jesu liv på jorden bliver han ikke blot introduceret som en hersker (se Luk 1,43), men en hersker af et anderledes kongerige. Som mange kommentatorer har beskrevet det, skulle Guds rige, som Jesus kom for at indlede og grundlægge, være "et omvendt rige" sammenlignet med denne verdens rigers normale sociale rangordning. I den beskrivelse, vi har af Jesu rige, er denne verdens mægtige og rige de mindste, og de fattige og undertrykte bliver befriet, mættet og ophøjet.

Hvis menigheden skulle være et udtryk for Guds rige, hvor god er den til at efterleve det "omvendte rige", som Maria beskrev? Hvordan kan dette lade sig gøre uden samtidigt at være unfair over for de rige og mægtige, som også er elsket af Gud?

Til at tænke over

Jesu missionserklæring

Hvad enten det var den fastlagte læsning for den dag, eller om Jesus med vilje udvalgte de bestemte vers (Es 61,1-2) i bogrullen, som han blev givet, og skulle læse fra, var det ingen tilfældighed, at disse vers var teksten for hans første offentlige prædiken. Det er heller ikke nogen tilfældighed, at beretningen om Jesu korte tale i Luk 4,16-21, "I dag er det skriftord, som lød i jeres ører, gået i opfyldelse" (Luk 4,21), indleder Lukas' gengivelse af Jesu offentlige arbejde.

Jesus synes at opfange melodien fra Marias sang om et "omvendt rige" og begynder at gøre det til virkelighed i sit arbejde. Jesus, og Lukas i sin genfortælling af Jesu beretning, benyttede Esajas' profeti til at forklare, hvad Jesus gjorde og skulle gøre; men det var også en anden måde at udtrykke det på, som Maria 30 år tidligere havde beskrevet. De fattige, de lidende og de undertrykte er specielt udvalgt til at modtage de gode nyheder, som Jesus bragte.

Jesus brugte disse vers fra Esajas 61 som sin missionserklæring. Hans tjeneste og mission skulle være både åndelig og praktisk, og han kom til at vise, at det åndelige og det praktiske ikke står så langt fra hinanden, som vi nogle gange tror. Fysisk og praktisk omsorg for mennesker var også en del af den åndelige omsorg, som Jesus og hans disciple udviste.

Luk 4,16-21
7,18-23

Sammenlign de to tekster. Hvorfor tror du, at Jesus svarede på denne måde? Hvordan ville du have svaret på tilsvarende spørgsmål om Jesu guddommelighed, og at han var Messias?

Da Jesus udsendte sine disciple, var den befaling, han gav dem, også i overensstemmelse med hans mission. De skulle forkynde, at "Himmeriget er kommet nær" (Matt 10,7); men hans videre instrukser til dem var: "Helbred syge, opvæk døde, gør spedalske rene, driv dæmoner ud. I har fået det for intet, giv det for intet" (Matt 10,8). Deres arbejde i hans navn skulle genspejle og omsætte værdierne i praksis og principperne i Jesu tjeneste og det rige, han indbød menneskene til. Disciplene skulle også tage del i Jesu opgave med at løfte de sidste, de mindste og de fortabte op.

Hvordan finder vi balancen mellem dette arbejde og den vigtige opgave at forkynde de tre englebudskeber til en fortabt verden? Hvorfor må alt, det vi gør, på en eller anden måde hænge sammen med forkyndelsen af den nærværende sandhed?

Til at
tænke over

Jesus helbreder

Evangelierne er fulde af beretninger om Jesu mirakler, især hans helbredelsesmirakler. Som Esajas havde forudsagt, gav han syn til blinde og frihed til dem, som var holdt fanget af sygdom, nogle gange efter mange års lidelse (se fx Mark 5,24-34; Joh 5,1-15). Men han gjorde mere end det. Han fik de lamme til at gå igen; han helbredte spe-dalske, ikke kun ved ord, men ved at røre ved dem, selv om de var "urene". Han konfronterede de onde ånder, som havde besat menneskers sind og krop, og han opvakte til og med døde.

Måske kunne vi forvente, at disse mirakler handlede mere om at tiltrække store skarer, så han kunne bevise sin magt over for de mange tvivlere og kritikere. Men det var ikke altid tilfældet. I stedet gav Jesus ofte befaling til dem, der var blevet helbredt, om ikke at fortælle det til nogen. Selv om det nok var usandsynligt, at de mennesker, som netop var blevet helbredt, ville holde deres fantastiske nyheder for sig selv, forsøgte Jesus at vise, at hans mirakler handlede om noget, der var vigtigere end en opvisning. Det endelige mål var selvfølgelig, at mennesker skulle modtage frelse gennem ham.

Men Jesu helbredelsesmirakler var et udtryk for hans medfølelse. Matthæus siger fx i sin indledning til historien om bespisningen af de 5000: "Og da han kom i land, så han en stor folkeskare, og han ynkedes over dem og helbredte dem, der var syge" (Matt 14,14). Jesus oplevede de menneskers smerte, som led, og han gjorde, hvad han kunne, for de mennesker, han kom i kontakt med, for at hjælpe dem og løfte dem op.

Matt 12,15-21

Læs Esajas' profeti hos Matthæus. Hvordan identificerer Esajas og Matthæus det, Jesus gør, som noget større end blot at helbrede nogle få – eller selv nogle hundrede – mennesker?

"Hvert mirakel, som Kristus udførte, var et tegn på hans guddommelighed. Han gjorde netop de gerninger, der var blevet forudsagt om Messias; men for farisæerne var disse gerninger direkte anstødelige. Jødefolkets ledere betragtede menneskelige lidelser med hjerteløs ligegyldighed. I mange tilfælde havde deres egoisme og tyranni været skyld i de lidelser, som Kristus lindrede. Derfor opfattede de hans mirakler som en bebrejdelse mod sig" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 293).

Jesu helbredelsesmirakler var handlinger, der udtrykte hans medfølelse og retfærdighed. Men ingen af dem var i sig selv den egentlige hensigt. I sidste ende havde alt, hvad Jesus gjorde, til hensigt at lede mennesker til evigt liv (se Joh 17,3).

Tempelrensningen

Når vi læser beretningerne om Jesus i evangelierne, tiltrækkes vi ofte af de blide billeder af Jesus – hans omsorg for de syge og børnene, hans historier om at lede efter de fortabte, hans tale om Guds rige. Men det kan betyde, at vi overraskes af de andre beretninger, hvor vi ser ham handle mere eftertrykkeligt og uden omsvøb, især over for sin tids religiøse ledere og nogle af deres skikke.

Matt 21,12-16
 Mark 11,15-19
 Luk 19,45-48
 Joh 2,13-17

Hvilken betydning har det, at disse og lignende beretninger fortælleres i alle fire evangelier?

Det er egentlig ikke overraskende, at denne begivenhed omtales i alle evangelier. Det er en beretning fyldt med drama, handling og lidenskab. Jesus var tydeligvis bekymret over, at templet blev misbrugt, og at sand tilbedelse var blevet erstattet af salget af offerdyr. Det var en vanhelligelse af alt det, som disse ofringer skulle repræsentere, nemlig Jesu død for alle verdens synder!

En sådan direkte indgriben passede meget godt med de jødiske profeters tradition. Dette faktum antydes i gengivelsen i alle fire evangelier, enten af Jesus eller af evangelieforfatteren, idet de citerer fra Esajas, Jeremias eller Salmerne for at forklare, hvad der sker i situationen. Folket opfattede Jesus som en profet (se Matt 21,11) og kom til ham for at blive helbredt og undervist på tempelpladsen, efter at han havde jaget alle købmændene og pengevekslerne bort. Folket fandt helbredelse i hans berøring og håb i deres hjerter, mens de lyttede til hans lære.

De religiøse ledere så også Jesus som en profet, som en, der var farlig for deres magt og den sociale ordens stabilitet, og de gik bort for at lægge planer om at slå Jesus ihjel, ligesom deres forfædre i de foregående århundreder havde lavet en sammensværgelse mod profeterne (bemærk kontrasten i Luk 19,47-48).

Hvordan kan vi som menighedsmedlemmer gøre vores til, at vores lokale menigheder aldrig bliver sådan, at de behøver det, som templet havde brug for på Jesu tid? Hvordan kan vi undgå disse åndelige farer? Og hvad kan disse farer bestå i?

Til at tænke over

Kristi kors

Det er en stor trøst, at Gud er en Gud, som ser og hører de fattige og undertryktes råb. At Gud er en Gud, som i Jesus har erfaret og udholdt det værste af denne verdens umenneskelighed, undertrykkelse og uretfærdighed, er utroligt. På trods af al den barmhjertighed og godhed, som Jesus udviste i sit liv og sin tjeneste, var hans død et resultat af had, misundelse og uret.

Lige fra Jesu forpinte bøn i Getsemane til hans tilfangetagelse, "retssag", tortur, hån, korsfæstelse og død, udholdt han smerte, grusomhed, ondskab og undertrykkende magt. Alt dette blev forværret af Jesu uskyldighed, renhed og godhed. Han "gav afkald på det, tog en tjeners skikkelse på og blev mennesker lig; og da han var trådt frem som et menneske, ydmygede han sig og blev lydige indtil døden, ja, døden på et kors" (Fil 2,7-8). I frelseshistoriens perspektiv ser vi skønheden i Jesu offer for os; men vi må ikke glemme brutaliteten i den lidelse og uretfærdighed, han oplevede.

Es 53,3-6

Hvad fortæller denne tekst om, hvad der skete med Jesus, den uskyldige, som led for den skyldige? Hvordan hjælper det os til bedre at forstå, hvad han gik igennem for vores skyld?

I Jesus ved Gud, hvordan det føles at være udsat for ondskab og uretfærdighed. Henrettelsen af et uskyldigt menneske er en uhyrlighed; at slå Gud ihjel endnu mere. Gud har gjort sig til et med os i vores ødelagte og syndige tilstand, og vi kan derfor ikke betvivle hans medfølelse, barmhjertighed og trofasthed: "For vi har ikke en ypperstepræst [Jesus], der ikke kan have medfølelse med vore skrøbeligheder, men en, der er blevet fristet i alle ting ligesom vi, dog uden synd" (Hebr 4,15). Tænk, hvilken åbenbaring af Guds karakter! Vi fatter knapt det første af den gode nyhed om Gud, som korsset repræsenterer.

Til at
tænke over

Hvorfor må Jesu død i vores og alle menneskers sted altid være det centrale i vores mission og alt det, vi gør for Gud, især i vores arbejder for at nå mennesker i nød?

Til videre studium

- Ellen White, *Vejen til et bedre liv*, "Lange arbejdsdage", s. 17-27; *Jesu liv*, "Templet bliver atter rensset", s. 424-433; "For Pilatus' domstol", s. 525-539.

"Gud har i sit ord givet os uomstødelige vidnesbyrd om, at han vil straffe dem, der overtræder hans lov. Den, der bilder sig ind, at Gud er for barmhertig til at straffe syndere, behøver kun at betragte Golgatas kors. Guds syndfrie søns død vidner om, at 'syndens løn er død,' og at enhver overtrædelse af Guds lov vil få sin retfærdige straf. Den syndfrie Kristus blev gjort til synd for menneskets skyld. Han bar skylden for overtrædelse, og Faderen skjulte sit ansigt for ham, indtil hans hjerte brast, og hans liv var forbi. Dette offer blev bragt, for at syndere kunne blive frelst. Det var den eneste udvej for, at mennesket kunne befries for at bøde for synden. Enhver, der nægter at få del i denne soning, der blev tilvejebragt ved så stort et offer, må selv bære skylden og tage straffen for sin overtrædelse af Guds lov" (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 434-435).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Tal om uretfærdighedens virkelighed: Kristus, den uskyldige, lider straffen for de skyldige, altså for hver eneste af os! Hvorfor må vi hele tiden huske dette? Hvordan kan dette store offer på vores vegne gøre os til nye skabninger i Kristus?**
- 2. Historien er fuld af sørgelige beretninger om mennesker, som bruger vold med det formål at hjælpe undertrykte befolkningsgrupper. Resultatet er ofte, at den ene undertrykkende magt bliver udskiftet med en anden. De kristne kan og bør altid samarbejde med de siddende regeringer om at hjælpe undertrykte. Hvordan kan vi være på vagt over for magtmisbrug?**

Resumé

I evangelierne bliver Jesu tjeneste beskrevet og forklaret med henvisning til de gammeltestamentlige profeter. Godt budskab til fattige, frihed for undertrykte og lægedom for de nedbrudte blev forkyndt som kendetegn på Messias. Jesus viste dette i hele sin gerning. Men ved sin død led han også de fulde konsekvenser af uretfærdighed og vandt sejr over den værste menneskelige og umenneskelige ondskab. Takket være hans uretfærdige død for os kan vores synd blive tilgivet, og vi kan eje løftet om evigt liv.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Hvilke ligheder kan du finde mellem disse to kvinder: Hanna (1 Sam 1-2,10) og Maria, Jesu moder, når det gælder deres sociale situation, forhold til Gud, og den måde, de er beskrevet på i Skriften?
- Kvinder på Bibelens tid (som generelt i menneskets historie) var ofte undertrykte og udnyttede, og de havde en andenrangs rolle i samfundet. Kan du finde eksempler fra Skriften på kvinder, der ved Guds hjælp hævdede sig over den generelle diskrimination og øvede en indsats af betydning for Guds folk?
- Læs Matthæus 11,1-6
 - Hvorfor tror du, at Jesus selv fremhæver, at "evangeliet forkyndes for fattige"? Hvem skulle det ellers forkyndes for?

Uddybende spørgsmål

- Prøv at opsummere lektiens hovedpointe i tre eller fire punkter.
- Er det mere vigtigt, at evangeliet forkyndes for fattige end for rige? Hvorfor fremhæver Bibelen af og til den ene af disse grupper?
- Hvis Jesus er så stærkt optaget af at hjælpe mennesker i nød, hvorfor brugte han så ikke sit liv på at etablere den bedst mulige medicinske forskning, de mest effektive uddannelsesinstitutioner samt et socialt system, der kunne sikre os mod undertrykkelse og udnyttelse – i stedet for at dø på et kors?

Personligt kristenliv

Tænk over Marias reaktion i Luk 1,38. Hvordan reagerer du og jeg, når Gud viser os en vej, vi ikke havde forudset, og som indebærer udfordringer?